

communiqué

**De uitbreiding van de Europese Unie naar het Oosten. Economische impact voor België.
(Working Paper 07/01)**

Naar aanleiding van de uitbreiding van de EU naar 10 landen van Oost- en Midden-Europa (LMOE), heeft het Federaal Planbureau een studie gemaakt over enkele impacts van de uitbreiding op de Belgische economie. De WP 07/01 geeft de resultaten van dat onderzoek weer. De impact op de handel, op de directe investeringen in het buitenland (DIB) en op de migraties tussen België en de LMOE komen hierin aan bod.

Impact op het handelsverkeer en de directe investeringen in het buitenland

De uitbreiding van de EU zal invloed hebben op het toekomstige handelsverkeer en de DIB tussen België en de LMOE door het vrije verkeer van goederen, diensten en productiefactoren tussen de EU en de LMOE, een scherpere concurrentie, een grotere specialisatie en een inhaaleffect van de levensstandaard in de LMOE. De groeivoorzichten in de LMOE lijken immers vrij gunstig en de integratie van de LMOE in de EU zou die trend versterken. Bovendien wordt op basis van de ervaring bij de vorige uitbreidingen, een geleidelijke convergentie van het bbp per inwoner van de EU verwacht.

De impact van de uitbreiding zou matig zijn, maar is ook moeilijk in te schatten. De handel en de kapitaalstromen tussen de EU en de LMOE zijn immers al in ruime mate geliberaliseerd waardoor de weerslag van de uitbreiding zelf beperkter zal zijn. Bovendien zijn bepaalde veranderingen eerder toe te schrijven aan de algemene overgang naar een markteconomie in die landen waardoor het nog complexer is om de specifieke gevolgen van de uitbreiding in te schatten.

De toetreding tot de EU en tot de eenheidsmarkt, leiden er toe echter dat alle resterende handelsbarrières wegvallen. Dankzij die nieuwe liberalisering zullen ondernemingen niet alleen een grotere afzetmarkt voor hun producten kunnen vinden, maar ook nieuwe handelspartners en nieuwe kansen om in de LMOE te investeren. Tegelijk kan dat proces voor de producenten van de huidige lidstaten echter zorgen voor enige ongerustheid. Bepaalde producten zouden immers onder druk kunnen komen door de scherpere concurrentie en de productie van goedkopere vervangingsgoederen in de LMOE.

De impact van de uitbreiding van de EU op de handel wordt ingeschat op basis van de analyse van het handelsverkeer tussen België en de LMOE sinds het begin van het overgangproces. Bovendien wordt er rekening gehouden met de geografische en sectorale samenstelling van dit handelsverkeer.

De uitbreiding van de EU zou ook zorgen voor grotere stromen directe investeringen (DIB) naar de LMOE. Voor de economieën van de EU zullen die stromen echter te klein zijn om een significante impact te kunnen hebben op hun binnenlandse investeringen of op hun groei. Vermits de zoektocht naar markten aan de grondslag zouden liggen van de meeste DIB in de LMOE, zal die hoofdreden om te investeren aan belang winnen wanneer een kandidaat-lidstaat tot de EU toetreedt, omdat de omvang van de potentiële markt die toegankelijk is voor ondernemingen die in de LMOE gevestigd zijn, groeit. In bepaalde gevallen kunnen ook delokalisaties van de productie ontstaan door de DIB in de LMOE.

De impact op de migraties en de macro-economische gevolgen ervan

De impact van de uitbreiding naar het Oosten op de bevolkings- en werknemersmigraties naar België zou beperkt zijn. Een consortium van onderzoekscentra over de Europese integratie heeft onlangs een rapport gepubliceerd. Hierin wordt een evaluatie gemaakt van de gevolgen van de uitbreiding voor de nettomigratiestromen tussen de LMOE en de EU bij het openstellen van de grenzen. In vergelijking met de huidige bevolkingsvooruitzichten, die al rekening houden met een regelmatige toename van die stromen waarbij het vrij verkeer van personen buiten beschouwing wordt gelaten, zouden de migraties omwille van de uitbreiding, indien ze in 2002 zou plaatsvinden, een bijkomende toename van 12 700 personen kennen in 2010 van wie 7 700 mensen tot de arbeidsmarkt zouden toetreden. Op middellange termijn zou de toename van de beroepsbevolking in de EU leiden tot een grotere economische groei. Op basis van een studie van de Europese Commissie en een simulatie met het internationale model van het FPB, zou het bbp van de EU met 0,3 % toenemen na 10 jaar.

De macro-economische en budgettaire gevolgen voor België, verbonden aan een toename van de Belgische uitvoer binnen de EU, voortvloeiend uit een sterkere groei in de zone, en verbonden aan een matige toename van de beroepsbevolking in België, kunnen geraamd worden op basis van het nationale macro-econometrische model van het FPB. Hieruit blijkt dat het grootste deel van de toename van de beroepsbevolking (ongeveer 70 %), zou zorgen voor een toename van de werkgelegenheid. Het bbp zou bijkomend stijgen met 0,1 % tot 0,2 % op middellange termijn; de sociale uitgaven (werkloosheid, kinderbijslag, gezondheidszorg) en de uitgaven voor onderwijs zouden iets toenemen. Globaal genomen zou er nauwelijks een impact zijn op het vorderingenoverschot van de overheid (in procent van het bbp).